

Mykola Muzychenko
*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Global Economics
State Biotechnological University*

Музиченко М.В.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри глобальної економіки
Державного біотехнологічного університету*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-576-1-19>

AN EMERGING ACTOR FROM THE AFRICAN CONTINENT IN THE GLOBAL NATURAL GAS MARKET

НОВИЙ ГРАВЕЦЬ З АФРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ НА СВІТОВОМУ ГАЗОВОМУ РИНКУ

Найбільше нафтогазове родовище Республіки Мозамбік у північній провінції Кабу-Делгаду, що є одним з найбільших африканських родовищ, було відкрито відносно нещодавно – у 2010 році. Експертні оцінки засвідчили, що за умов освоєння всіх наявних газових родовищ, країна найближчим часом увійде в десятку найбільших світових експортерів природного газу.

Разом з тим, активізація у 2021 році ісламського руху ІГІЛ призвела до призупинення мегапроектів СПГ у країні.

Так, через політичну невизначеність у Мозамбіку, що триває, до 2029 року відклав свій СПГ – проект французький енергетичний гігант TotalEnergies. Проект загальною вартістю 20 млрд доларів США, ініційований у 2019 році, на той час був найбільшим проектом прямих іноземних інвестицій на континенті. У 2021 році компанія була змушена оголосити форс-мажор після нападу повстанців у провінції Кабу-Делгаду поблизу майданчика TotalEnergies. До кінця 2024 року компанія планувала відновити проект, але плани були знов відкладені через посилення заворушень після жовтневих президентських виборів у країні, що призвели не лише до загибелі людей, а і суттєво вдарили по економіці і спричинили закриття портів та сухопутних кордонів країни [1].

СПГ – проект Coral Sul – єдиний з мегапроектів, який знаходиться у стадії реалізації.

У листопаді 2022 року Мозамбік здійснив перший в історії країни експорт скрапленого природного газу з одного з найбільших газових покладів на шельфі Індійського океану на світовий енергетичний ринок.

Перша партія СПГ Республіки Мозамбік надійшла з плавучої платформи Coral Sul, що здійснює видобуток з шести підводних

свердловин. Оператором цього СПГ – проекту є спільне підприємство, до складу якого входять італійська енергетична група Eni, американська ExxonMobil, китайська China National Petroleum Corporation, португальська Galp, південнокорейська Kogas та Національна вуглеводнева компанія Мозамбіка. Річна потужність платформи становить 3,4 млн тонн СПГ. Запаси ділянки у межах діяльності платформи оцінюються у 450 млрд кубічних метрів. Енергетичною групою British Petroleum було укладено угоду з мозамбікським урядом щодо придбання всього обсягу з платформи Coral Sul [2].

Незважаючи на те, що Мозамбік здійснює комерційний видобуток газу ще з 2004 року (наземне газове родовище Панде), проект Coral Sul являє собою першу морську розробку та перше в історії країни досягнення в частині виробництва СПГ. Переваги першого експорту виходять за межі пом'якшення постачань на міжнародному рівні. Для Мозамбіка комерціалізація шельфових запасів газу гарантує значні доходи від експорту, що сприяє прискоренню темпів індустріалізації та соціально-економічного зростання у країні. Країна очікує отримати близько 96 млрд доларів США доходу впродовж терміну експлуатації газового запасу басейну Ровума, що приблизно у п'ять разів перевищує поточний ВВП Республіки Мозамбік [3].

У 2023 році Мозамбік втричі збільшив свій дохід від продажу СПГ, який досяг 1,7 млрд доларів США (у 2022 році – 541,6 млн доларів США). У порівнянні з 2022 роком обсяги експорту СПГ зросли на 218%. У 2024 році газовий сектор країни продовжив зростання, за дев'ять місяців 2024 року експорт скрапленого природного газу досяг 1,467 млрд доларів США, що на 24,6% вище показника за аналогічний період 2023 року [4].

Мозамбік очікує залучення 23 млрд доларів США за 30 років за рахунок введення в експлуатацію проекту Coral Norte. У квітні поточного року уряд країни схвалив інвестиції у розмірі 6,6 млрд євро для проекту Coral Norte. Проект являє собою другу фазу розробки родовища Coral Norte, і складається з плавучої інфраструктури зрідження природного газу потужністю 3,55 млн тонн на рік і шести видобувних свердловин вартістю близько 7,2 млрд доларів США, видобуток з яких планується розпочати у другому кварталі 2028 року. Завдяки реалізації проекту буде створено 1400 робочих місць для місцевих жителів, крім того, він передбачає доступність природного газу для внутрішнього ринку у пропорції 25% від загального обсягу видобутку газу, що сприятиме проектам індустріалізації у країні [5].

Література:

1. TotalEnergies postpones multi-billion Mozambique LNG project. URL: <https://www.euronews.com/business/2025/01/22/totalenergies-postpones-multi-billion-mozambique-lng-project>

2. Mozambique set to export first LNG. URL: <https://african.business/2022/09/energy-resources/mozambique-set-to-export-first-lng>
3. What First LNG Export Means for Mozambique. URL: <https://energycapitalpower.com/what-first-lng-export-means-for-mozambique/>
4. Mozambique's Natural Gas Sector Expands, Boosting Global Energy Presence. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/mozambiques-natural-gas-sector-expands-boosting-global-e7guf>
5. Moçambique prevê arrecadar 20,1 mil ME com nova plataforma de gás da Eni. URL: https://www.sapo.pt/noticias/atualidade/mocambique-preve-arrecadar-20-1-mil-me-com_67f8e24_684d0c30f5573079c